

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

2016

Förord

”En varm plats där människor får växa i tro, utifrån sina egna förutsättningar, och där kärlek och respekt finns”. Den visionen utarbetades gemensamt av kyrkorådsledamöter och anställda, som var samlade på stiftsgården Tallnäs under ett dygn i september 2015. Tillsammans funderade vi över hur vi på bästa sätt är ”kyrka” i Skärstad–Ölmstad, vad som ska prioriteras, bevaras och förändras. Resultatet av denna samvaro syns bland annat i denna församlingsinstruktion. Nio grupper, bestående av anställda och förtroendevalda, har funderat tillsammans. Medvetet innehåller den få detaljerade uppgifter, det mesta ska ses som ramar att hålla sig inom. På så sätt kan, förhoppningsvis, instruktionen fungera och vara aktuell under en längre tid. Som bekant lever vi i ett samhälle med snabba förändringar. Svenska kyrkan är inget undantag. Genom allt för detaljerade uppgifter i en församlingsinstruktion riskerar man, som levande församling, därför att låsa sig vid sådant som inte längre fungerar. Vi som arbetat fram denna instruktion ser den som ett grunddokument, vars intention ska ligga till grund för de beslut som fattas. De mer detaljerade formuleringarna återfinns istället i verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser, som ju revideras årligen.

Skärstad–Ölmstad församling 2016–06–01

Maria R Johansson, kyrkoherde

Åke Haraldsson, ordf. kyrkofullmäktige

Omvärldsanalys

Skärstad-Ölmstad är en församling och en del av Jönköpings kommun. Församling består av tre mindre samhällen, Kaxholmen, Skärstad och Ölmstad samt omgivande landsbygd. Omvärldsanalysen kommer att belysa och analysera Skärstad-Ölmstad församling i sin helhet och i de mindre delarna.

Skärstad-Ölmstad församling har tre olika kyrkobyggnader: Landsjökyrkan från 1984, Skärstad kyrka från 1819 och Ölmstad kyrka från 1100-talet. Dessutom har församlingen ett kapell från 1930-talet i Bunn. Vid Skärstad och Ölmstad kyrka finns kyrkogårdar. Församlingshem finns i Skärstad och i Ölmstad samt i Landsjökyrkan där lokalerna är integrerade med kyrkan. I Bunn finns också lägergården Tossehall.

Kaxholmen

Kaxholmen är ett område med villor och hyresrätter. Här finns en av församlingens skolor upp till årskurs sex. Högstadium finns i Gränna eller Huskvarna. Området domineras av gifta par med barn.

Skärstad

Skärstad är ett område med villor och hyresrätter. Församlingens enda äldreboende är beläget i Skärstad. Där finns en ny skola för elever upp till årskurs tre, därefter får eleverna fortsätta i skolan i Kaxholmen. Området domineras av singelhushåll och sambohushåll.

Ölmstad

Ölmstad är ett område med villor och och hyresrätter. Det finns en aktiv idrottsförening och en aktiv hembygdsförening i Ölmstad som förvaltar en av Skärstad-Ölmstad församlings fastigheter. Det finns en skola i Ölmstad för elever upp till årskurs sex, därefter fortsättning på högstadiet i Gränna.

Bunn

Bunn är ett område med mestadels villor. En del av Bunn tillhör Gränna församling. Bunn har ingen kommunikation med bussförbindelsen mellan Jönköping och Gränna.

Landsbygd

Skärstad-Ölmstad församling har en stor landsbygd med jordbruk och med företag inom trä- och mekanisk industri och ett flertal hantverkare. Det bor en del barnfamiljer på landsbygden.

Analys

Positiv utveckling i bygden, nya lägenheter ska byggas i Kaxholmen och i Skärstad.

Goda kommunikationer.

Homogent område.

Låg brottslighet.

Låg arbetslöshet.

Stark frikyrkorörelse.

Få utrikesfödda.

Få hushåll med försörjningsstöd.

Vidsträckt område med lång väg till olika aktiviteter, framför allt på landsbygden.

Det innebär att särskild prioritering måste göras mot ungdomar och konfirmander och äldre.

SKÄRSTAD-ÖLMSTAD FÖRSAMLING

Medlemsutveckling

	1995	2000	2005	2011	2012	2013	2014	2015
Folkmängd	4 339	4 338	4 479	4 755	4 775	4 818	4 848	4 864
Antal kyrkotillhöriga	4 121	3 921	3 787	3 646	3 601	3 600	3 549	3 495
Antal döpta	23	32	39	37	28	39	36	37
Antal konfirmerade	27	23	23	9	16	9	23	7

Barnkonsekvensanalys

Församlingens olika kyrkor, församlingshem och läge till dessa skapar olika förutsättningar för hur barn- och ungdomsverksamhet kan bedrivas i församlingen.

Kaxholmen

Landsjökyrkan är vår mest "centrala" kyrka av våra tre kyrkor men ändå inte centralt rent geografiskt sett. För att barnen ska kunna vara med i vår verksamhet krävs vuxet sällskap till och från verksamheten. För barnen som går på Landsjöskolan (låg och mellanstadieskola) och framförallt för lågstadiebarnen krävs vuxet följeslag till verksamhetens framtida planer t.ex After School.

En stor trädgård finns till förfogande som kan användas till olika uteaktiviteter.

Skärstad

I Skärstad församlingshem bedrivs verksamhet där både låg och mellanstadiebarn går tillsammans

pga att det är lång väg till vårt församlingshem och kyrka från Skärstad by med omgivning där barnen bor. Idag erbjuds hämtning av barnen på Skärstad skola av kyrkans personal och tillsammans promenerar de upp till kyrkans eftermiddagsverksamhet (After School och Måndagsklubben). Denna hämtning av barnen är en förutsättning för att verksamheten After School ska kunna bedrivas.

Utemiljön runt församlingshemmet är svårtillgängligt för lek som det ser ut idag i dess utformande. Även vägarna runt omkring församlingshemmet gör att barnen befinner sig i en otrygg miljö vid utomhusaktiviteter. Ett säkrare lekområde används vid vaktmästarnas förrådsbyggnad men vägen ska då passeras och hänsyn bör också tas till kyrkogårdens maskiner och traktorer.

Ölmstad

Ölmstad är ett geografiskt stort spritt område och till kyrkans lokaler är det för det mesta ett långt avstånd från barnens boende. I Ölmstad finns en låg och mellanstadieskola, Ölmstadskolan och där tillbringar också många barn sin fritid på Fritids.

I församlingshemmet och Sockenstugan finns bra lokaler för att utföra barn och ungdomsarbete med god kvalité.

I Ölmstad måste sen eftermiddag/kvällsverksamhet bedrivas som det ser ut i nuläget då det krävs att vuxna kör barnen till vår verksamhet. Avståndet till våra lokaler är långt för de flesta och de vuxnas arbetstid styr vår grupptid. Även här är låg och mellanstadiebarnen samma dag och tid för att underlätta för familjer. Ur ett barnperspektiv är sen grupptid inte idealiskt då framförallt det blir sent för de mindre barnen. När kyrkan planerar verksamhet bör detta tas med i betänkandet och kanske en "kyrkbuss" skulle lösa situationen?

Församlingens högstadieskola ligger i Gränna (Ribbaskolan) och där går de flesta av församlingens ungdomar. Här kan behövas att församlingens anställda tillbringar mer tid på skolan ur ett rekryteringssyfte för konfirmander.

Bunn

I Bunnns kapell bedrivs ingen barn och ungdomsverksamhet men inte långt därifrån ligger församlingens lägergård Tossehall. Enligt forskning är det bra för alla människor att vistas i en god utomhusmiljö och den har Tossehall! Här kan bedrivas mer verksamhet om det fanns möjlighet till gemensam skjuts för aktiviteter.

De bestämmelser som Domkapitlet beslutar om

Församlingen firar huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag. Minst hälften av huvudgudstjänsterna firas med mässa. För att stärka glädjen, gemenskapen och samhörigheten i församlingen är det nödvändigt att den söndagliga gudstjänsten äger rum i *en* av församlingens fyra kyrkorum. Vid några av de större högtiderna kan det vara relevant att fira huvudgudstjänst i fler än en kyrka. Musiken har en given plats i gudstjänsten. Musik och psalmtexter är en del av budskapet och en viktig del av gudstjänsten som helhet.

Församlingen följer konfirmandriktlinjerna och ansvaret för konfirmandarbetet ligger i komministerns tjänst.

Eftersom församlingen har färre än 5000 kyrkotillhöriga är de två musikertjänsterna kantorstjänster.

Tjänstefördelningen ser ut enligt följande:

Kyrkoherde 100%, komminister 100%, kantor 175% (from 160501 166%).

Personalplan:

1 kyrkoherde 100%

1 komminister 100%

1 kantor 100% (from 160501 80%)

1 kantor 75% (from 160501 86%)

1 diakoniarbetare 100%

1 församlingspedagog 100%

1 församlingsassistent 100%

1 kyrkoskrivare/kanslist 100%

1 kamrer 100%

1 kyrkvaktmästare/husmor/vaktmästare 69%

1 kyrkvaktmästare/husmor/vaktmästare 65%

2 kyrkvaktmästare 200%

Samtliga anställda har hela församlingen som arbetsområde.

Pastoralt program

Gudstjänst

Målsättningen är att genom gudstjänsten skapa berörande möten där många är delaktiga och känner igen sig. Församlinglivet måste ha sitt centrum i gudstjänsten. Denna är en mötesplats mellan Gud och människa och mellan människa och människa, där deltagarna ges möjlighet att tolka händelser i tiden utifrån ett bibliskt perspektiv. Gudstjänsten är tänkt att rusta deltagarna så att dessa får kraft och mod att bära evangeliet ut i sin egen vardag. Det är viktigt att församlingens vardagsarbete har en märkbar koppling till gudstjänsten.

Då det i församlingen finns fyra kyrkorum (Skärstad kyrka, Ölmstad kyrka, Landsjökyrkan och Bunns kapell) som är placerade i olika delar av församlingen, är det viktigt att samtliga av dessa används regelbundet för att hela församlingen ska känna sig inkluderad. Varje sön- och helgdag firas därför huvudgudstjänst i någon av kyrkorna, enligt ett rullande schema. Så gott som varje lördag firas helgmålsbön eller liknande i någon av de kyrkor som inte har någon gudstjänst på söndagen. Olika former av gudstjänst och att ibland vara på andra platser än i kyrkorummet är viktigt för att uppmuntra många fler att fira gudstjänst tillsammans. För att stärka glädjen, gemenskapen och samhörigheten i församlingen är det nödvändigt att huvudgudstjänsten äger rum i *en* av kyrkorna. Först då kan också tanken om delaktighet tillämpas på ett optimalt sätt. Att samlas kring kaffebordet efter gudstjänsten är även det väsentligt för gemenskapen. Där kan med fördel också diskussion kring dagens tema eller predikan föras. Vid några av de större högtiderna kan det vara relevant att fira huvudgudstjänst i fler än en kyrka.

Musiken har en given plats i gudstjänsten, då den hjälper oss att formulera vår tro och uttrycka vår längtan efter ett äkta Gudsmöte. Musik och psalmtexter är en del av budskapet och en viktig del av gudstjänsten som helhet. Människor som kommer för att fira gudstjänst ska känna sig delaktiga i psalmsången, så att de med glädje kan sjunga med. Att körerna, eller delar av dem, ofta är delaktiga i gudstjänsterna underlättar och förstärker psalmsången. Det är vidare viktigt att värna bredden och djupet i gudstjänstmusiken och att därför erbjuda både traditionell och nyare repertoar.

Undervisning/Lärande

”Medan de gick där och samtalade och diskuterade kom Jesus själv och slog följe med dem.”
(Luk.24:15)

Jesu liv var så mycket mer än en historisk händelse. Kyrkans undervisning/lärande pekar på Jesus Kristus som förebild för vårt sätt att leva. Förutsättningen för lärande är möten. Förutom det viktiga mötet med Jesus, är det när vi möter andra människor, som vi lär oss av varandra.

Lärandet sker hela livet och med alla sinnen. Vår församling ska vara en lärande och tillåtande miljö, där människor med olika erfarenheter och i olika livssituationer får upptäcka evangeliet. Vi vill stimulera alla att upptäcka och växa i den kristna tron. Församlingens uppgift är att ta varje människas längtan och nyfikenhet på allvar och möta var och en utifrån var han eller hon befinner sig och behöver.

Alla som är aktiva i församlingen (anställda, ideella och förtroendevalda) är representanter för Svenska kyrkan och har som uppgift att dela med sig av sin kristna tro. I vår så kallade avkristnade tid saknar många människor ord för andliga företeelser och är ovana vid att fira gudstjänst. Som folkkyrka möter vi många kyrk-ovana människor, speciellt i samband med de kyrkliga handlingarna och i samtalen inför dessa. Om vi då tar människors sökande på allvar och vågar berätta om vad kristen tro betyder för oss, kan ett ömsesidigt lärande ske. Vid dopsamtal och dop brukar väsentliga frågor kring kristen tro delas. Dopet är medlemsgrundande och i samband med dop och andra inträden ska församlingen erbjuda dopundervisning. (Se nedan!)

Genom musiken hittar många människor till kyrkan och får viktiga andliga erfarenheter. Här finns ypperliga tillfällen att tala om kyrkoåret, bibelberättelser etc.

I barn- och ungdomsgrupper behöver de vuxna ta deltagarnas funderingar på allvar. Det kan bli startpunkt för djupa samtal om tro och liv. Föräldrar till konfirmander och andra barn och ungdomar i våra grupper vill ibland tala om kristen tro och det gäller för oss i kyrkan att vara uppmärksamma på deras frågor.

Sammanlagt söker sig många människor till församlingens olika gudstjänster och grupper. Vi i kyrkan behöver också visa att vi är en del av det övriga samhället och därför finnas med där många människor träffas utanför kyrkans lokaler. Exempel på sådant är marknader, idrottsarrangemang, hembygdsfester och andra föreningsarrangemang.

I de personliga mötena mellan människor är förutsättningarna för lärande goda. För att sprida information om kyrkan och kristen tro använder vi kyrkblad, hemsida, annonser, affischer, små flygblad etc. Många människor, speciellt yngre, läser inte papperstidningar regelbundet idag. För att nå dem behöver vi träna oss i att använda mail och sociala medier i större utsträckning.

Redan idag möter vi många människor i olika sammanhang. Vi har stora möjligheter att sprida evangeliet om Jesus Kristus. Ändå behöver vi fundera över hur vi kan utöka kontaktytorna och metoderna för att möta människors frågor om tro och liv.

Konfirmation

Vi behöver finna fungerande former för att öka antalet som konfirmeras i vår församling. Vår högstadieskola ligger inte i vår församling och detta kan påverka vår rekrytering av nya konfirmander. Vi har inlett ett samarbete med Huskvarna pastorat med anledning av ung ledarutbildningen som finns där, och med Gränna-Visingsö församling pga. högstadieskolan där många av våra ungdomar går ligger i Gränna.

Vi följer Svenska kyrkans riktlinjer och församlingens handlingsplan för konfirmandarbetet i Skärstad Ölmostad församling. Vi utvärderar kontinuerligt vår handlingsplan. Målet med konfirmandarbetet är att visa på Svenska kyrkans tro och liv. Ungdomar behöver ges utrymme att prata om sina egna livsfrågor och pröva kristen tro.

Vår målsättning är att konfirmanderna ska uppleva och medverka i många olika typer av gudstjänster under året. Konfirmanderna blir då en tillgång för församlingen.

Konfirmandarbetslaget har teologisk, pedagogisk, musikalisk och diakonal kompetens.

En stor resurs i konfirmandarbetet är församlingens unga ledare. De erbjuds en ledarutbildning för att själva kunna växa i sin ledarroll.

En viktig del av konfirmandtiden är de minst fyra lägerdygnen då vi åker på olika typer av läger varje år. Att åka på läger förstärker gemenskapen i gruppen och ger minnen för livet.

Diakoni

Diakoni är kyrkans uppdrag att genom delaktighet, respekt och ömsesidig solidaritet möta människor i livets olika situationer.

Diakoni är en naturlig del av det kristna livet, att bry oss om varandra. Att ge en hjälpande

hand i alla åldersgrupper, stor som liten. Att få känna sig sedd.

De som på olika sätt söker vår hjälp och stöd ska vi möta med kärlek. Vi har en viktig uppgift i att stötta människor att bryta sin ensamhet och isolering. Detta kan vi göra genom att skapa olika mötesplatser där nya kontakter och gemenskaper uppstår. En viktig del av diakonin är att engagera frivilliga medarbetare, att skapa olika diakonala grupper.

Mission

Mission handlar om att på ett respektfullt sätt möta människor med evangeliet som både utgångspunkt och mål. Ordet mission betyder *sändning*. I ord och handling ska budskapet om Kristus föras ut till alla människor, unga likaväl som gamla. Varje enskild kristen och varje församling är bärare av missionsuppdraget. Den som firar gudstjänst sänds ut i vardagen för att sprida det kristna budskapet vidare. Den som är döpt har fått uppdraget; Gå ut, döp och lär!

Mission har en gränsöverskridande sida och församlingen har till uppgift att vara brobyggare mellan lokalt (inre mission) och internationellt (yttre mission) arbete. Både som enskilda kristna och som församling har vi ett ansvar inte bara för de människor och den miljö, som finns i vår direkta närhet, utan över hela jorden.

Inre mission

På det lokala planet bör församlingen hela tiden ha en medveten strävan efter att med evangeliet om Jesus Kristus skapa kontakter med och mellan människor. Ett viktigt inslag i det lokala missionsarbetet är församlingens informationsarbete. Vi vill skapa kanaler för att göra både evangeliet och församlingens olika verksamheter kända bland alla församlingsbor. Vi vill vara med där människor träffas i församlingen.

Yttre mission

Vi arbetar för att nå människor som behöver stöd och hjälp. Det gäller såväl andlig som humanitär hjälp. I vår församling finns valda ombud som har till uppgift att vara "spindlarna i nätet" vid de stora insamlingsperioderna. Att tillsammans med andra förtroendevalda, anställda och "vanliga" församlingsbor genomföra olika evenemang vid till exempel jul- och fasteinsamlingarna hjälper inte bara våra medmänniskor runt om i världen, som saknar mycket av det vi anser vara en självklarhet, utan stärker även gemenskapen på hemmaplan. Våra samarbetspartners är Svenska kyrkans internationella arbete och Svenska kyrkan i utlandet.

De grundläggande uppgifterna: Gudstjänst, Undervisning, Diakoni och Mission

Församlingens grundläggande uppgifter är många gånger svåra att skilja från varandra, utan har en tendens att flyta i varandra. Därför måste dessa uppgifter betraktas som ett gemensamt uppdrag för samtliga anställda och förtroendevalda att förvalta. I alla delar måste också barnperspektivet synliggöras och ges utrymme.

Övriga områden av vikt

Kyrkomusikalisk inriktning

Musiken är en viktig del av vårt gudstjänstliv. Musiken kan hjälpa oss att ordlöst uttrycka våra känslor. Den bär oss genom livets alla skiften och kan förmedla både tröst och hopp.

I våra kyrkor vill vi värna om den levande musiken och utnyttja musikernas kompetens och, i den mån det är möjligt, inte använda inspelad musik från CD och liknande.

I vår församling erbjuder vi körverksamhet för både barn och vuxna. Denna verksamhet är ett bra sätt att få människor att hitta till våra kyrkor. Den gör också att många släktingar och vänner till koristerna upptäcker gudstjänsterna, vilket de annars kanske inte hade gjort. Körsången är viktig för församlingen som helhet, men också för körsångarna själva.

I vår församling har vi en rik konsertverksamhet, musik vid helgsmål och musikgudstjänster. Detta är en viktig del av vår kyrkas gudstjänstliv. Dit får människor komma och uppleva något som förhoppningsvis är utöver det vanliga och som de kan ta med sig hem.

Ekumenik

Förhållandet till och samarbetet med övriga samfund i församlingen är mycket viktigt. Istället för att fokusera på frågor där vi skiljer oss från varandra, exempelvis dopsyn, koncentrerar vi oss på det som förenar. Att göra saker tillsammans, med respekt för varandras egenart och där vars och ens speciella framtoning får komma fram, är en stor tillgång. Detta kommer till uttryck i gudstjänster, påsk- och allhelgonavandringar för skolorna i bygden, pilgrimsvandringar, skolkyrkoarbete, gemensamma bibelstudier och samlingar i fastan. Präster och pastorer träffas till frukostmöte en gång per månad. Därutöver finns även Ekumeniska rådet, där även lekmän ingår. I församlingen ligger också den ekumeniska retreatgården Wettershus.

Verksamhet på andra språk än svenska

Exempel på andra språk än svenska är finska, romani och teckenspråk. Bland de anställda och förtroendevalda finns inte denna kompetens, men verksamheten kan stödjas enligt följande:

- Gudstjänster kan firas på andra språk genom att präster och andra som har detta som sitt ansvarsområde bjuds in.
- Efter behov eller önskemål kan teckentolkar kallas in för att tolka gudstjänster och andra samlingar.
- Ekonomiskt kan församlingen stödja människor som vill delta i kurser/läger där deras egna språk talas.